

ADANA BEŞ OCAK POLİS KARAKOLU SORUMLULUK BÖLGESİNDE ÇOCUK SUÇLARININ COĞRAFI BİLGİ SİSTEMLERİ İLE HARİTALANDIRILMASI VE ANALİZİ

Mehmet GÜRBÜZ
KSÜ FEF Coğrafya Bölümü
mgurbuz@ksu.edu.tr

Murat KARABULUT
KSÜ FEF Coğrafya Bölümü
mkarabulut@ksu.edu.tr

ÖZET

Mal ve Şahsa karşı işlenen suçlar mekana bağlı olarak farklı dağılımlar göstermektedir. Bu nedenle suçların mekanla ilişkilendirilecek şekilde CBS ortamında haritalanması son yıllarda önem kazanmıştır. Bu çalışmada Adana'nın Seyhan İlçesi Beş Ocağ Polis Merkez Amirliği sorumluluk alanında çocuk suçlarının dağılışı ile mekan arasındaki ilişkiler CBS yöntemleri ile araştırılmıştır. Çalışmanın sonucunda gridleme yöntemi kullanılarak yapılan haritada suçların kümелendiği yerler tespit edilmiş ve sıcak noktalar belirlenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Suç, Çocuk Suçları, Mekan, CBS, Suç Haritaları,

MAPPING AND ANALISIZING OF CHILDREN CRIMES IN ADANA BEŞ OCAK POLICE CENTER AUTHORIZATION AREA USING GEOGRAPHICAL INFORMATION SYSTEM

ABSTRACT

Crimes against property and people represent different spatial distribution pattern. Therefore, mapping and spatial examination of crime have become popular by using GIS, recently. In this study, relationships between place and crime were investigated in Adana's Seyhan districts of Beşocak police center authorization area using GIS. Consequently, this study was able to determine hot spots in terms of crime density.

Key words: Crime, Child Crime, Space, GIS, Crime Maps.

1. Giriş

Coğrafi mekanda gerçekleşen suç olgusu insanlık tarihinin her döneminde toplumsal bir sorun olarak var olmuş ve var olmaya da hala devam etmektedir. Suç kavramı farklı bilim dallarınca değişik şekilde tanımlanmakla beraber, genel olarak topluma zarar verdiği ve cezalandırılması gerektiği kanunlarla kabul edilen tavır, davranış ve eylemler olarak tanımlanmaktadır (Karakas, 2004). Çocuk suçluluğu ise; bir çocuktaki (18 ve daha küçükler) anti sosyal eğilimlerin yasa müdahalesi gerektirecek şekilde dönüşmesi olarak açıklanmaktadır (Polat, 2002).

Çocukları (18 ve daha küçükler) suça yönelten sebeplerin başında çevresel ve ekonomik sorunların gelmesi suçlarla ilgili mekan araştırmalarını ön plana çıkarmıştır. Yani suç olayı mekanı, zamanı, ortaya çıkış sebebi, faili ve mağduru bakımından farklı özellikler arz etmektedir. Suç ve suçun meydana geldiği mekânla ilgili olarak suçları önleme, suçluyu tespit etme ve yakalama gibi değişik çalışmalarda kullanmak için 18 yy' dan beri suç haritaları üretilmektedir (Karakas, 2005). Bugün suç haritalaması ile

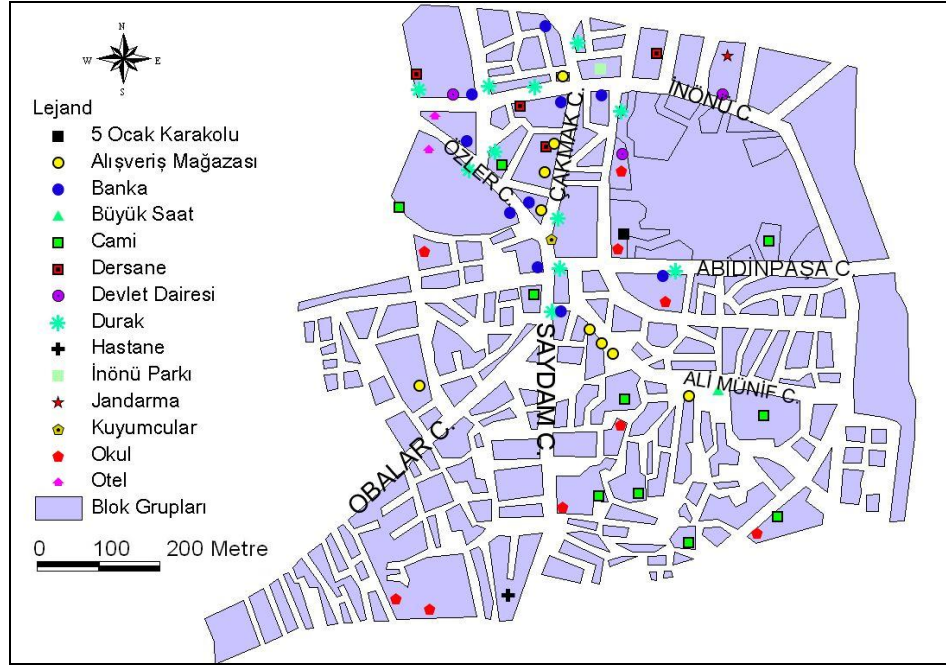
ilgili bir çok çalışma (Harries, 1999, Atasoy, 2001, Bowers, 2001, LeBeau, 2001) değişik bilim dallarınca yapılmaktadır.

Zamanla teknolojiadaki gelişmelere bağlı olarak suç haritalarının yapımı değişmiş ve artık Coğrafi Bilgi Sistemleri (CBS) ortamında yapılmaya başlanmıştır. CBS binlerce yıldır kesintisiz olarak devam eden coğrafik araştırmaların temelini oluşturan fikir, teori, kavram ve felsefi yaklaşımların otomatikleşmiş hali olup çözümü aranan sorulara harita temelli olarak cevap vermek amacıyla düzenlenmiş bir sistemdir (Karabulut, 2005). Harita yapımında CBS, bir çok veriyi aynı anda kullanabilmesi, sorgulama ve analiz yapabilmesi, değişik büyüklükteki alanlarda farklı ayrıntılarda haritalar üretilebilmesi nedeniyle kullanılmaktadır.

İçerisinde bulunduğumuz bu çağın problemleri yoğunluk ve karmaşıklığı itibariyle meydana geldikten sonraki bir soruşturmayı değil, problemlerin meydana gelmeden önceki önleme ve bertaraf etme çalışmalarını gerektirmektedir. Bu bakımdan suçların mekânsal verilerinin CBS ortamına aktarılmasıyla diğer mekânsal objelerle ilişkileri daha rahat gözlenebilmektedir. Dolayısıyla suç haritaları suç yoğunluk tahminlerinin yapılmasına imkan vermektedir. Ayrıca belirli bir coğrafi alandaki suç türünün çevresindeki arazi kullanımıyla olan ilişkisi belirlenerek çeşitli analizlerin kolayca yapılabilmesine yardımcı olabilmektedir.

Bu çalışmada, coğrafi bilgi sistemleri kullanılarak çocuk suçlarının mekânsal dağılımına yönelik suç haritaları oluşturulmuş ve mekanla ilişkilendirilerek analizi yapılmıştır. Suç ve suçlu ile mekân ilişkisi incelenerek çocuk suçlarında mekân ile suç tipleri arasındaki ilişkiler ortaya çıkarılmıştır. Çalışma alanı olarak ise; çocuk suçlarının azımsanamayacak kadar fazla olduğu Adana'nın Seyhan Merkez İlçesi'ndeki Beş Ocak Polis Merkez Amirliği'nin sorumluluk bölgesi belirlenmiştir (Şekil 1). Söz konusu alan şehrin merkezi noktasında, ticari işyerlerinin, resmi ve özel kurumların yoğunlaştığı bir saha olarak dikkati çekmektedir. Şehrin ticari hayatının kalbi olarak nitelendirilebilecek bu saha özellikle ekonomik nedenli çocuk suçlarının ön plana çıktığı bir bölgedir.

Çalışma alanı idari olarak Adana'nın Seyhan Merkez İlçe'si sınırları içerisinde yer almaktadır. Seyhan İlçesi'nin şehir nüfusu 1990 yılında 642321 iken 2000 yılında 807934'e çıkmış ve yıllık nüfus artış hızı % 22,93 olmuştur (DİE, 2003, s. 113). Bu nüfus yoğunluğu plansız kentleşme veya gecekondulaşmayı doğurmuştur. Bunun sonucunda belediyeçilik hizmetleri aksamış, kentsel işsizlik artmış ve marjinal işlere yönelim (işportacılık, kapıcılık vb.) hızlanmıştır. Bu çevresel koşullarda yetersiz sosyo-ekonomik şartlara sahip aileler çocuklarının ihtiyaç ve isteklerini karşılayamaz duruma gelmişlerdir. Dolayısıyla çocuklar genellikle aile tarafından çalıştırılmış ve yeterince eğitim imkanları sağlanamamıştır. Aynı zamanda aile kültürünün ve yapısının kentsel yaşamda değişmesi ve buna bağlı olarak oto kontrol mekanizmasının zayıflaması birçok sosyo-kültürel probleme neden olmuştur. Bu sosyo-ekonomik durum çalışma alanında çocuk suçlarının artmasına neden olmuştur.

Şekil 1. Beş Ocak Polis Merkez Amirliği'nin Sorumluluk Bölgesi

2. Materyal ve Metod

Çalışmada kullanılan çocuk suçları istatistik verileri Beş Ocak Polis Merkez Amirliği'nin 2004 yılına ait suç ve suçlu kayıt defterlerinin incelenmesi sonucu elde edilmiştir. Mekanla ilgili dijital veriler Seyhan Belediyesi Harita Bilgi İşlem Merkezi'nden alınan CBS tabanlı imar planından alınmıştır. Belediyeden alınan bu bilgiler ARCVIEW 9.1 formatına uygun hale getirilerek çalışmada kullanılmıştır.

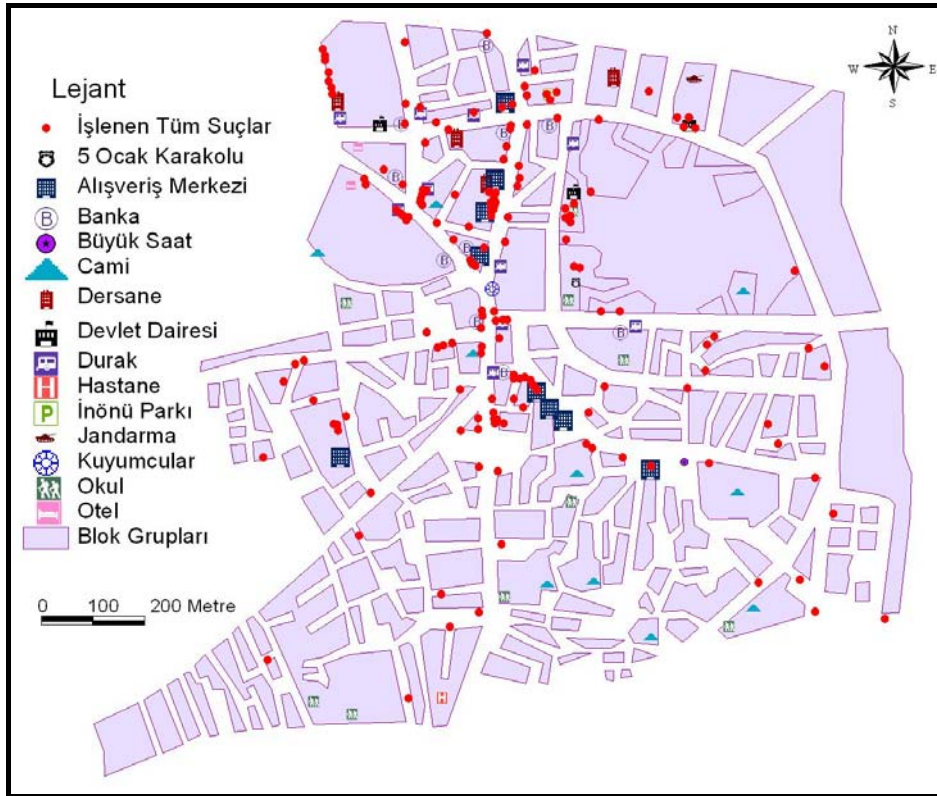
Modern suç analiz sistemi üç ana kısımdan meydana gelmektedir. Bunlar; CBS, suç veritabanı ve sayısal haritalardır (Demirci ve Çoban, 2002). CBS özel bir coğrafik analiz sistemi olup, yer (koordinat, adres, bölge ismi, şehir ismi gibi) bilgisine haiz tüm verileri kullanan ve bu veri tabanı ile birlikte haritalandırma kabiliyetini bir araya getirebilen bir teknolojidir. Bu teknoloji suç analizinin anlamına paralel olarak çok farklı kaynaklardan gelen bilgileri toplayan, yöneten, analiz eden ve yer bilgisine göre bilgisayar ekranında gösterebilen bir sistemdir (Demirci ve Çoban, 2002).

Çalışma alanından toplanan suç ve mekanla ilgili veriler ARCVIEW tabaka mantığına (point, polygon, line) uygun olarak ayrıştırılarak ayrı ayrı katmanlar halinde hazırlanmıştır. Bu haritalara veriler; 2004 suçları (point), karakol yerleri (point), karakol yetki alanı (poligon) ve blok grupları (Poligon) şeklinde işlenmiştir.

Suçlarla ilgili veriler mekan verileri ile ilişkilendirilerek suç veri tabanı oluşturulmuştur. Sonra elde edilen bu veri tabanı tablolarından sayısal haritalar üretilmiştir. Sonuçta, lokasyon bilgisine sahip suç veritabanı CBS'nin kabiliyetleri ile sayısal haritaların üzerinde görselleştirilmiş ve suç analizleri yapılmıştır.

3. Araştırma Bulguları

Beş Ocak Polis Merkez Amirliği bölgesinde 2004 yılında 14 farklı türde (yankesicilik, iş yerinden hırsızlık, ev ve otodan hırsızlık, motosiklet ve bisiklet hırsızlığı, resmi daireden hırsızlık, gasp, kapkaç, ırza geçme, polise mukavemet, öldürme, yaralama ve darp) 161 suç tespit edilmiştir (Tablo 1). Çocuklar tarafından işlenen bu suçların birbirinden uzak ve bağımsız olmadıkları, bunun aksine belli bölgelerde kümелendikleri görülmektedir. Suçların kümелendiği sahaların alışveriş merkezleri çevresinde, insan yoğunluğunun fazla olduğu caddelerde, banka ve otobüs duraklarına yakın olduğu anlaşılmaktadır (Şekil 2).

Şekil 2: Beş Ocak Bölgesi'nde Suçların Dağılışı

Çocukların işlediği suçların adi suçlar olduğu, organize ve nitelikli suçlara çocukların katılmadığı görülmektedir. Fakat çocukların bazı suçlarda (yankesicilik, iş yerinden hırsızlık ve otodan hırsızlık) bazı kişilerce zorla ve organize olarak çalıştırıldığı bilinmektedir.

Bu suçlar içerisinde ilk sırada mala karşı diye tabir edilen ekonomik suçlar kapsamındaki yankesicilik yer almaktadır. Yankesiciliği yaralama ve otodan yapılan hırsızlık takip etmektedir.

Beş Ocak Bölgesi şehrin merkezinde yer alan ticari işyerlerinin, resmi ve özel kurumların yoğunlaştığı, buna karşın konut tipi yerleşmenin azaldığı bir sahadır. Bu nedenle bölgede işlenen suçları Adana genelinde çocukların karıştıkları suçlar ile karşılaştırdığımızda yankesicilik, otodan hırsızlık, motosiklet hırsızlığı vb. diğer ekonomik temelli suçların ön plana çıktığı görülmektedir. Adana Emniyet Müdürlüğü kaynaklarına göre, 2004 yılı içerisinde gerçekleşen 55 yankesicilik suçunun %95'i, 22 gasp suçunun %46'sı, 124 otodan hırsızlık ve motor hızlığının %17'si, 187 yaralama suçunun %15'i, 146 iş yerinden hırsızlık suçunun %12'si, 108 evden hırsızlık suçunun %3'ü bu bölgede meydana gelmiştir.

Tablo 1: Beş Ocak Bölgesinde Suç Türlerinin Frekans ve Yüzdeleri

	Suç Türü	Suç Sayısı	Yüzde
Mala Karşı İşlenen Suçlar	Yankesicilik	52	32,3
	İş yerinden Hırsızlık	18	11,2
	Evden Hırsızlık	3	1,9
	Otodan Hırsızlık	17	10,6
	Motosiklet Hırsızlığı	5	3,1
	Bisiklet Hırsızlığı	3	1,9
	Resmi Daireden Hırsızlık	1	0,6
Şahsa Karşı İşlenen Suçlar	Gasp	10	6,2
	Kapkaç	6	3,7
	Irza Geçme	1	0,6
	Polise Mukavemet	6	3,7
	Öldürme	2	1,2
	Yaralama	28	17,4
	Darp	9	5,6
	Toplam	161	100,0

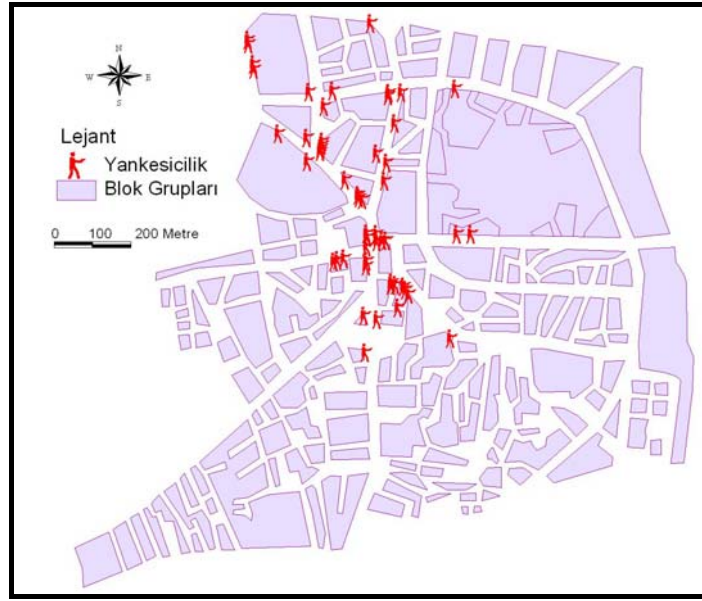
3.1. Mala Karşı İşlenen Suçlar

3.1.a. Yankesicilik

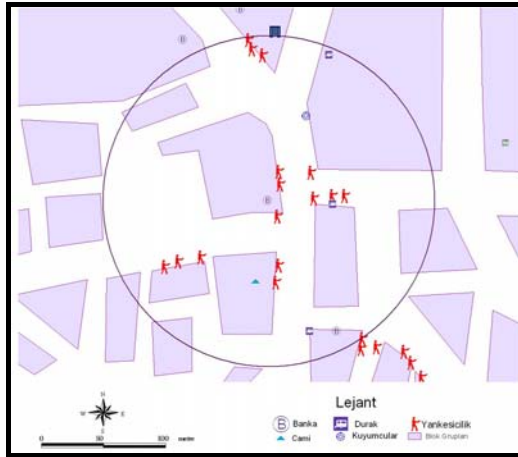
Bölgede çocukların karıştıkları suçlar içerisinde ilk sırayı yankesicilik türü suç almaktadır. İnceleme alanında işlenen 161 suçun % 32,3' ü yankesiciliktir. Yankesicilik suçunun fazlalığı çarşı merkezinin bu bölge içerisinde yer almasından kaynaklanmaktadır. Bölge içerisinde yankesicilik suçlarının birbirinden uzak ve bağımsız olmadıkları, bunun aksine belli alanlarda kümelenedikleri görülmektedir (Şekil 3). Bu kümelenme sahalarının ise yoğun caddeler, banka, durak ve alışveriş merkezleri çevresi olduğu görülmektedir. Suç sayısı fazla olan yerlerin başında Beş Ocak Meydanı, Saydam ve Obalar caddesinin kesiştiği kavşak, Çakmak Caddesi, özellikle de Çakmak Plaza önü ve Küçük Saat dolmuş durağı gelmektedir. Beş Ocak Meydanı'nda yankesicilik suçunun artmasında bu alanda çok sayıda banka, kuyumcu, döviz bürosu olması ve nüfus yoğunluğunun fazlalığı etkili olmaktadır. İş Bankası merkez alınarak 150 m çapında oluşturulan tampon bölgede 15 yankesicilik suçunun meydana geldiği görülmektedir (Şekil 4). Bu durum yankesicilik suçlarının banka ile büyük oranda ilişkili olduğunu göstermektedir.

Merkezden uzaklaştıkça yankesicilik türü suçlarda azalma olmaktadır. Örneğin Kocavezir İş Hanı, Mestan Hamamı vb. sahalarda yankesicilik suçları daha az görülmektedir.

Sonuç olarak, yankesicilik suçlarının banka, kuyumcu ve alışveriş merkezlerinden çıkan kişilerin, çocuk suçlular tarafından takibe alınarak caddenin en kalabalık yerinde, özellikle duraklar çevresinde insanların dikkatinin dağıldığı ve dar bir sahaya sıkıştığı yerlerde gerçekleştirildiği anlaşılmaktadır.

Şekil 3: Beş Ocak Bölgesi'nde Yankesicilik Suçlarının Dağılışı

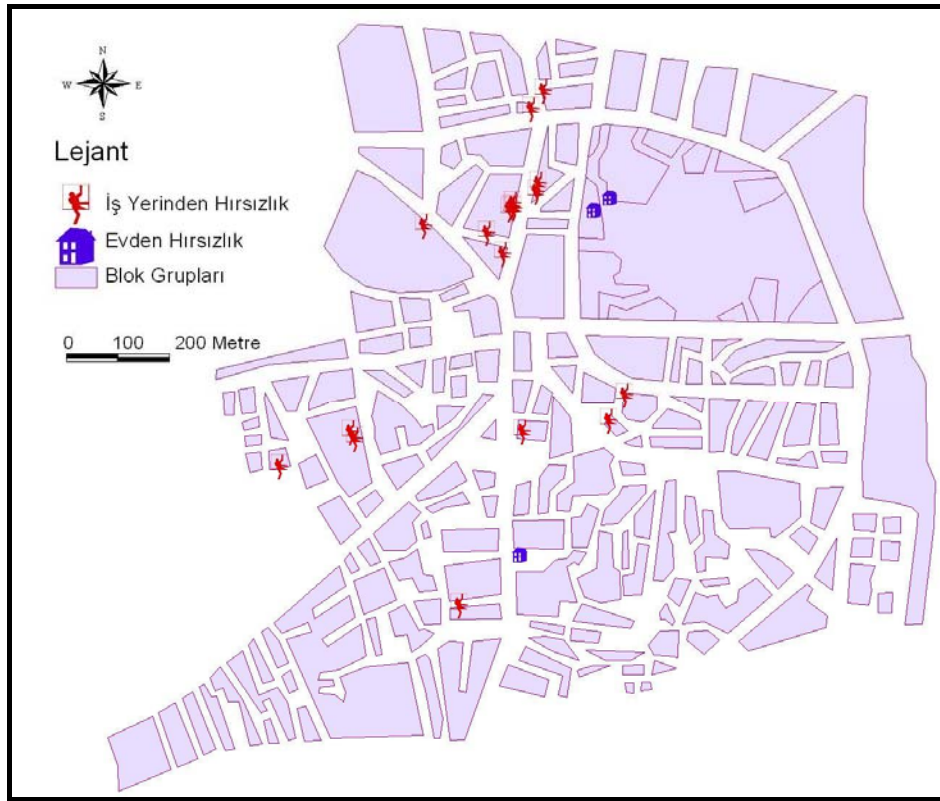

Şekil 4: İş Bankası Merkez Alınarak Çizilen 150 m Çapındaki Tampon Bölge İçerisinde Yankesicilik Suçlarının Dağılışı

Çalışma alanında yankesicilik başta olmak üzere, ekonomik suçlar büyük oranda saat 12.00–18.00 aralığında işlenmektedir. Çünkü ticaret merkezi durumundaki bu alan sözkonusu vakitte insan yoğunluğu açısından gün içinde en kalabalık zamanını yaşamaktadır. Aynı zamanda emniyet yetkililerinden alınan bilgilere göre maaş günlerinde, miting ve gösteri zamanlarında saat, gün ve mekân ilişkisinin daha da belirgin olduğu tespit edilmiştir.

3.1.b. İş Yeri ve Evden Hırsızlık

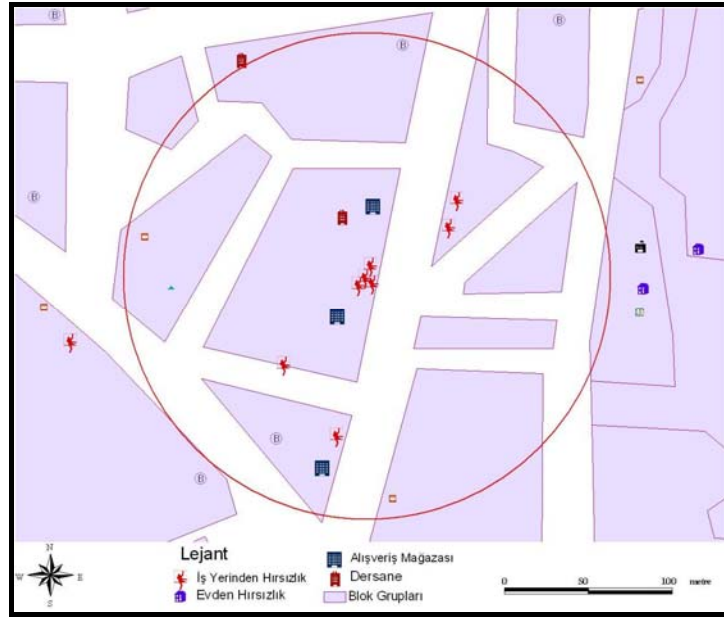
Bölgede mala karşı işlenen suçların bir diğeri ise iş yerinden ve evden hırsızlıktır. Bu bölgede iş yerinden hırsızlık (% 11,2) fazla iken evden hırsızlık (% 1,9) azdır. Bu durumun bölgede iş yeri ve ticaret merkezlerinin fazlalığı, ikamet alanlarının az olması ve aynı zamanda gelir seviyesi yüksek olmayan ailelerin oturması ile ilişkilidir.

Şekil 5: Beş Ocak Bölgesi'nde İş Yerinden ve Evden Hırsızlıkların Dağılışı

Şekilden de anlaşıldığı gibi bölgede iş yerinden hırsızlık suçlarının işlendiği yerlerin birbirinden uzak ve bağımsız olmadıkları, belli bölgelerde kümелendikleri görülmektedir (Şekil 5). Bu yoğunlaşma sahalarının başında Çakmak Plaza olmak üzere Çakmak Caddesi, Mısır Çarşısı girişi, Kocavezir İş Hanı, İnönü Parkı kavşağı, Saydam

Caddesi ile Alimünif Caddesi gelmektedir. Buna ek olarak Skala ve Gizerler gibi çok katlı mağazalar çevresinde de hırsızlıkların arttığı ve bu iş yerlerinin suça konu olan diğer mekânlar olarak göze çarptığı tespit edilmiştir. Alışveriş plazaları arasındaki dolmuş durağı merkez alınarak hazırlanan 500 m çapındaki tampon bölgede iş yerinden hırsızlıkların yaklaşık %50'sinin meydana geldiği tespit edilmiştir (Şekil 6). Bu durum iş yerinden hırsızlık olaylarının alışveriş merkezlerinin yoğun olduğu yerlerde kümelendiğini ortaya koymaktadır.

Şekil 6: 500 m Çapındaki Tampon Bölge İçerisinde İş Yerinden Hırsızlık Dağılışı

İşyeri hırsızlığına karışanların ağırlıklı olarak 15 yaşından küçüklerin olduğu belirlenmiştir. Emniyetten alınan bilgilere göre bu durum 15 ve daha küçük yaşındakilerin yaralama hariç mahkemede serbest bırakılma durumundan kaynaklanmaktadır.

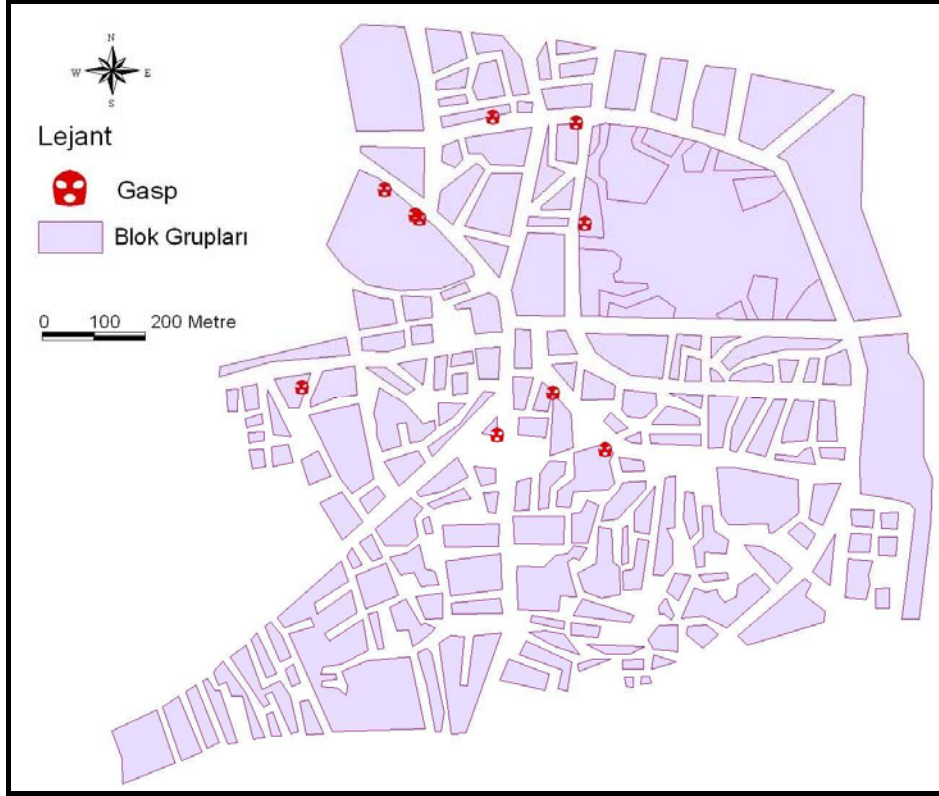
İş yerinden hırsızlık suçuna karışan zanlıların ağırlıklı olarak cinsiyetinin erkek olduğu ve suçların öğle ile akşam saatleri (12.00–18.00) arasında yoğunluk kazandığı görülmektedir.

Çok az sayıda meydana gelen evden hırsızlıklara ise ikamet alanı olarak kullanılan ve konut tipi yerleşmenin arttığı Tepebağ ve Alidede gibi mahallelerde rastlandığı belirlenmiştir.

3.1.c. Gasp ve Kapkaç

Mala karşı işlenen suçlardan bir diğeri gasp ve kapkaç (özellikle cep telefonu ve para amaçlı) olaylarıdır. 2004 yılı içerisinde çocuklar tarafından gerçekleştirilen 10 (%6.2) gasp ve 6 (%3.7) kapkaç olayı yaşanmıştır. Çalışma alanı gün içerisinde binlerce insanın uğrak yeri olması dolayısıyla kalabalık bir özellik göstermektedir. Beş Ocak

Bölgesi'nde gasp türü suçların insan yoğunluğunun arttığı ve hareketli olan İnönü, Saydam, Özler ve Alimünif caddeleri üzerinde kümелendiği görülmektedir (Şekil 7).

Şekil 7: Beş Ocak Bölgesi'nde Gasp Suçlarının Dağılışı

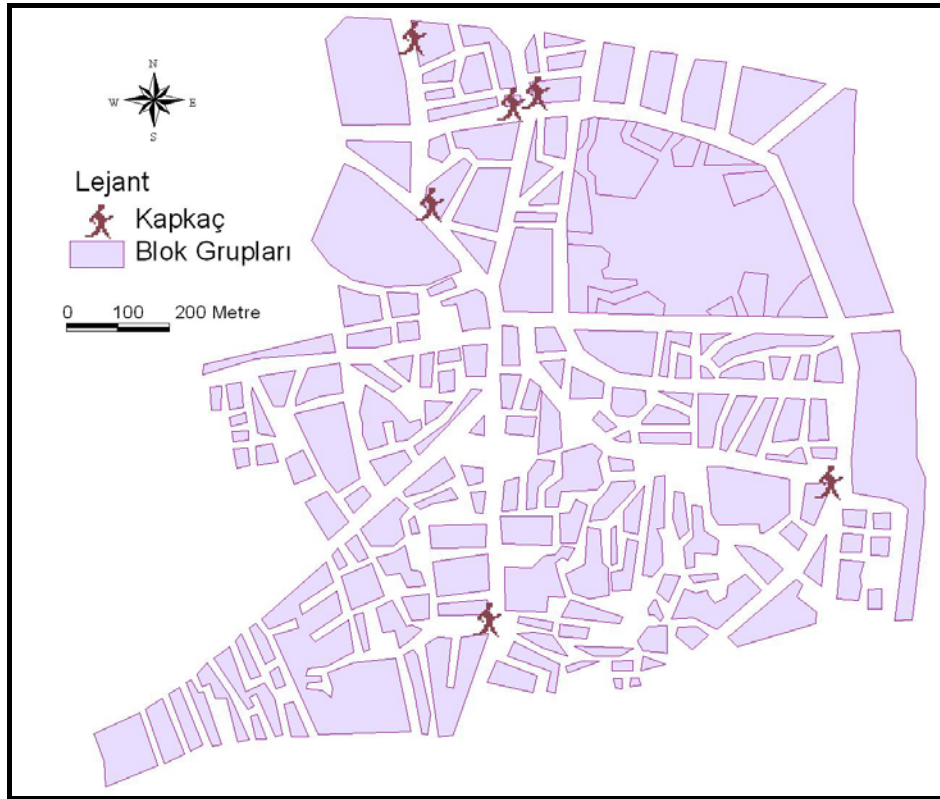
Tablo 2: Beş Ocak Bölgesi'nde Gasp ve Kapkaç Zanlıların Doğum ve İkamet Yerleri

Gasp		Kapkaç	
Doğum Yeri	İkamet (Mahalle)	Doğum Yeri	İkamet (Mahalle)
Bilinmiyor	Sokak çocuğu	Kurtalan	Kurtalan
Pervari	Havuzlubahçe	Midyat	Gülbahçesi
Pervari	Hürriyet	Pervari	Sarıyakup
Lice	Yenibey	Midyat	Sokak çocuğu
Yüreğir	Tarsus	Erciş	Çamlıbel
Mardin	Sokak çocuğu		
Savur	Barboros		
Siverek	Yenibey		

Gasp ve kapkaç türü suçlara karışan şahısların hemen hepsi 15–18 yaş aralığındaki erkeklerden oluşmaktadır. Aynı zamanda bu suçlara karışan çocukların

tamamı Güneydoğu ve Doğu Anadolu illeri doğumlu olduğu ve Adana'ya sonradan göçle geldikleri tespit edilmiştir (Tablo 2).

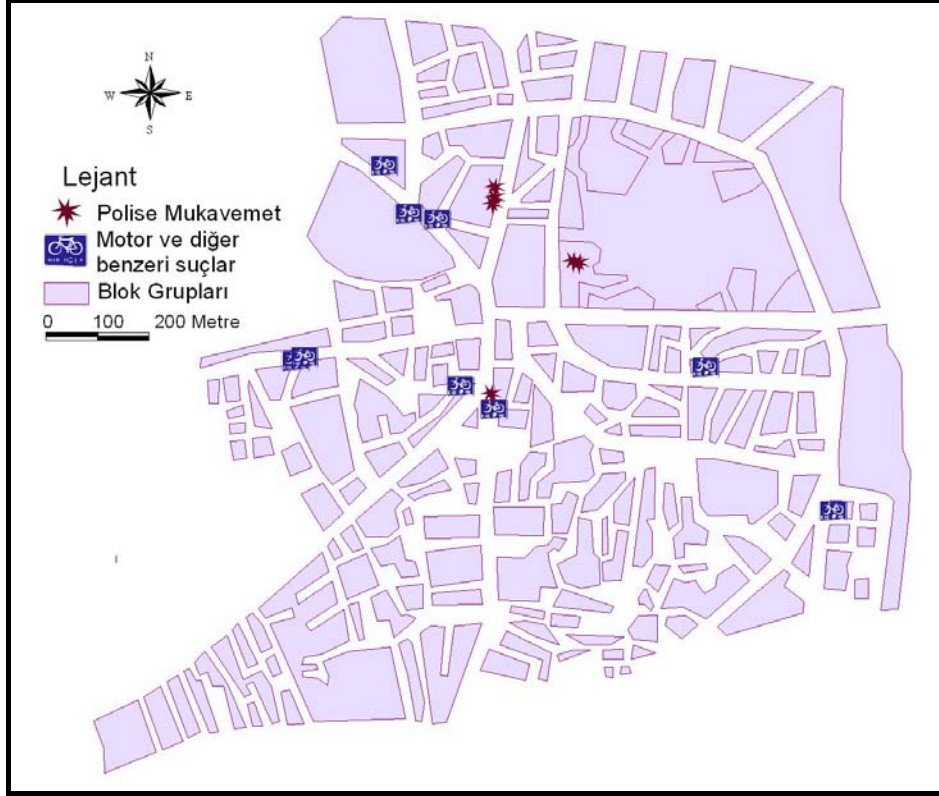
Kapkaç türü suçların meydana geldiği yer özellikleri gasp olaylarına benzer özellikler taşımakla birlikte bazı farklılıklar da göstermektedir. Bu suç türünde suç işlenen yerlerin merkezden uzaklaşma eğilimi gösterdiği tespit edilmiştir (Şekil 8). Çünkü kapkaç olayı en fazla motosiklet üzerinde gerçekleştirildiği için kalabalık olmayan tenha yerler tercih edilmektedir. Bölgede meydana gelen 6 kapkaç olayının 4'ünün yaz aylarında meydana gelmesi bu durumu destekleyici bir tespittir.

Şekil 8 : Beş Ocak Bölgesi'nde Kapkaç Suçlarının Dağılışı

3.1.d. Motosiklet ve Bisiklet Hırsızlığı

Bölgede 6 motosiklet ve 3 bisiklet olmak üzere 9 hırsızlık meydana gelmiştir. Bu tür suçlarda tamamıyla mekansal bir kümelenmenin olmadığı ve suçun bölge içerisine dağılmasına rağmen Özler ve Saydam caddelerinde yoğunlaşma eğilimi göstermektedir (Şekil 9).

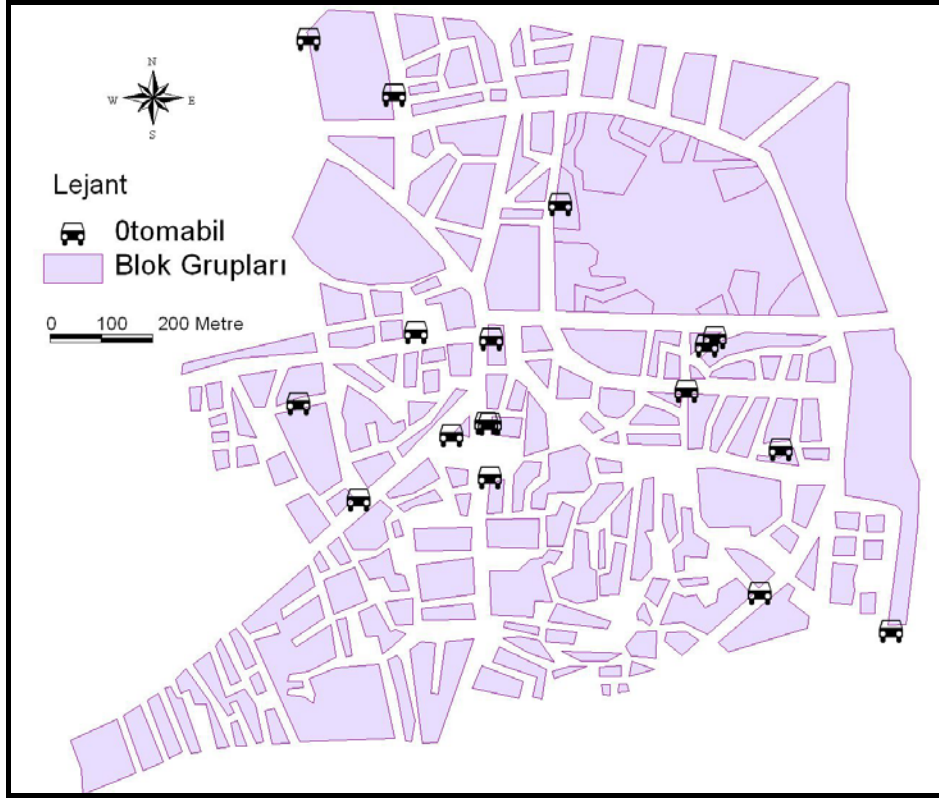

Şekil 9: Beş Ocak Bölgesi'nde Motosiklet ve Bisiklet Hırsızlığının Dağılışı

3.1.e. Otodan Hırsızlık

2004 yılı içerisinde Adana'da çocukların karıştıkları 124 otodan hırsızlık suçunun 17'si Beş Ocak Bölgesi'nde meydana gelmiştir. Bu tür suçlarda herhangi bir mekansal kümelenmenin olmadığı (bir suç bölgesinin oluşmadığı) tespit edilmiştir (Şekil 10). Hırsızlık mekanları incelendiğinde suçun daha çok banka önü ve çevresi ile alışveriş merkezleri etrafındaki sahalarda işlendiği görülmektedir.

Otodan hırsızlık suçuna karışan zanlıların hepsinin erkek ve % 50' sinin 15 ve daha küçük yaşta olduğu tespit edilmiştir. Otodan hırsızlık suçunda belirlenen bir diğer durum ise olayların öğle arası ve sonrasında yoğunlaşmasıdır. Büyük ölçüde mağdurların alışveriş merkezleri çevresinde veya banka yakınlarında kısa süreli duruş yaptıkları esnada araba içerisinde bırakılan çanta veya cep telefonu gibi değerli eşyaların çalındığı tespit edilmiştir.

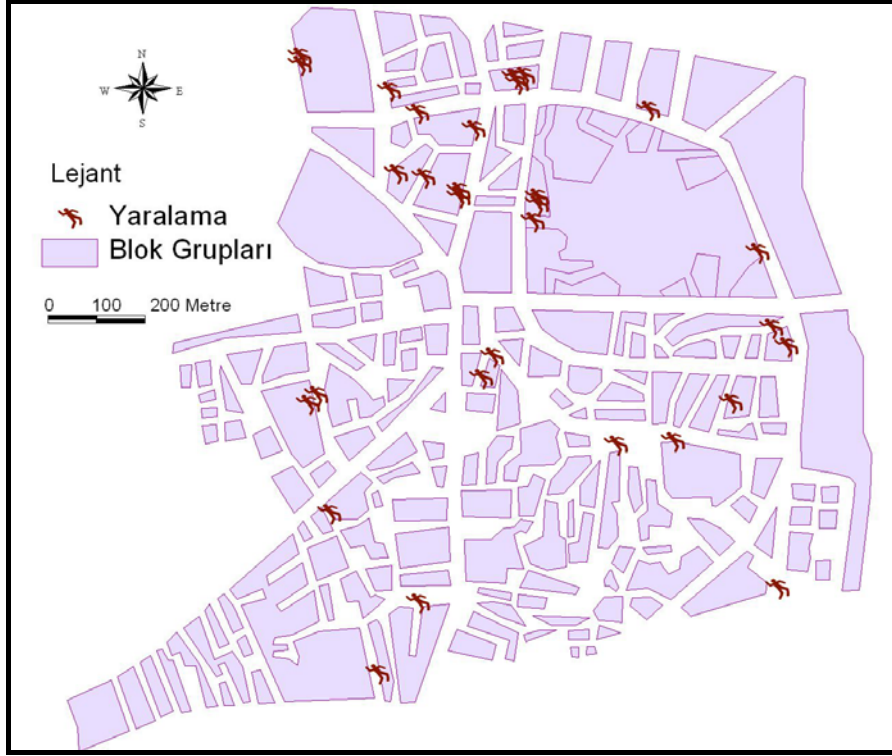

Şekil 10: Beş Ocak Bölgesi'nde Otdan Hırsızlıkların Dağılışı

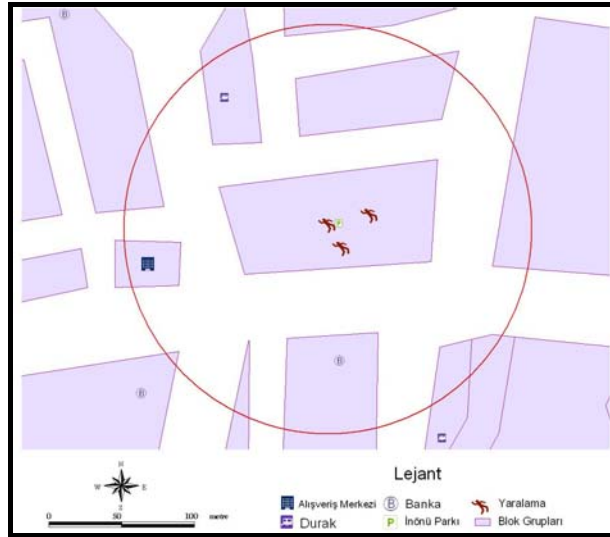
3.2. Şahsa Karşı İşlenen Suçlar

3.2.a. Öldürme ve Yaralama

Bölgede bir yıl içerisinde 2 öldürme ve 28 yaralama olmak üzere 30 adet çocuk suçu tespit edilmiştir. Çocukların işlemiş olduğu suçlar içerisinde öldürme ve yaralama suç oranı %18.6 dır. Bu oran Adana genelinde çocukların karıştığı 187 öldürme ve yaralama olayı içerisinde % 15' lik bir paya tekabül etmektedir. Çalışma alanında yaralama olayı, yankesicilik türü suçlardan sonra ikinci sırada yer almaktadır. Çocukların karıştıkları yaralama ve darp olayları dersane, alışveriş merkezleri ve park yakınlarında yoğunlaşmaktadır (Şekil 11). Yaralama olaylarının İnönü Parkı, Adliye çevresi, Çakmak Caddesi, İnönü Caddesi, Final Dershanesi dolmuş durağı, Küçük Saat dolmuş durağı, Işık Dershanesi önü, Yeni Camii dolmuş durağı, Vakıflar Sarayı çevresi ve bölge içerisinde ara sokaklarda olduğu tespit edilmiştir. Çakmak Plaza önü, dersane yakınlarındaki dolmuş durakları ve genel bir dinlenme sahası olan ve çocukların bir arada beraber buldukları parklar (özellikle de İnönü Parkı) yaralama olaylarının ağırlıklı görüldüğü mekânlar olarak tespit edilmiştir (Şekil 12).

Şekil 11: Beş Ocak Bölgesi'nde Yaralama Suçlarının Dağılışı

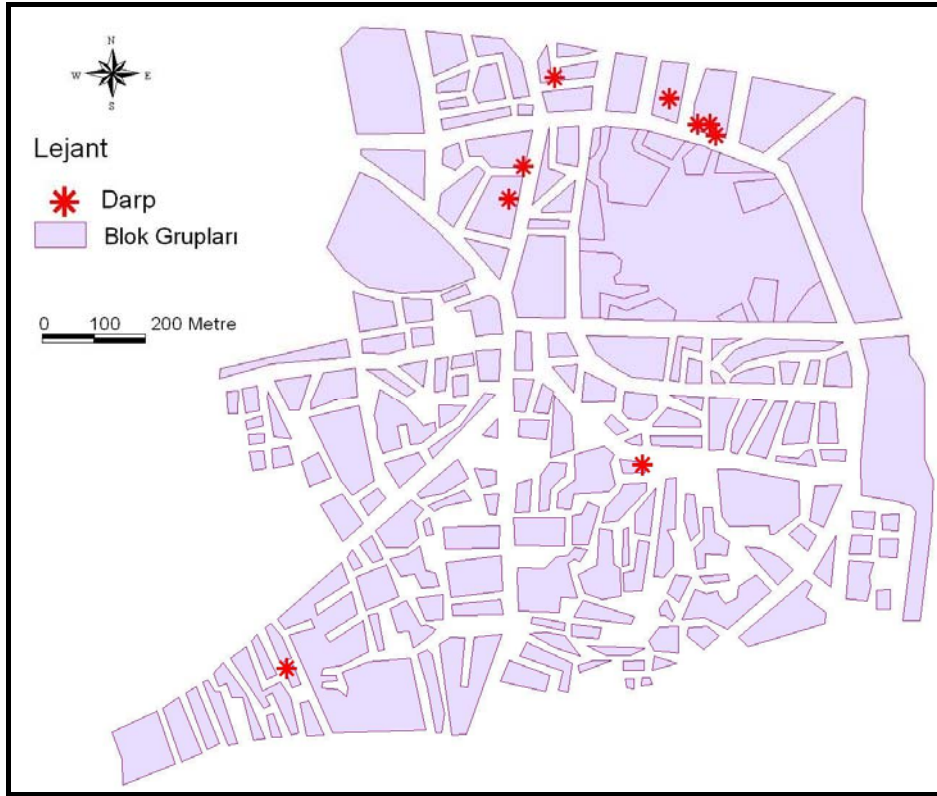

Şekil 12: İnönü Parkı Merkez Alınarak Çizilen 150 m Çapındaki Tampon Bölge İçerisinde Yaralama Suçlarının Dağılışı

3.2.b. Darp

Çocukların işlediği suçlar arasında darp suçluluk oranı %5.6 dır (Şekil 13). Darp suçlarının Adliye binası içerisi ve çevresinde yoğunlaştığı görülmektedir (Şekil 14). Bununla beraber Çakmak Caddesi, Çakmak Plaza önü ve çevresi darp türü suçların artış gösterdiği diğer alanlardır.

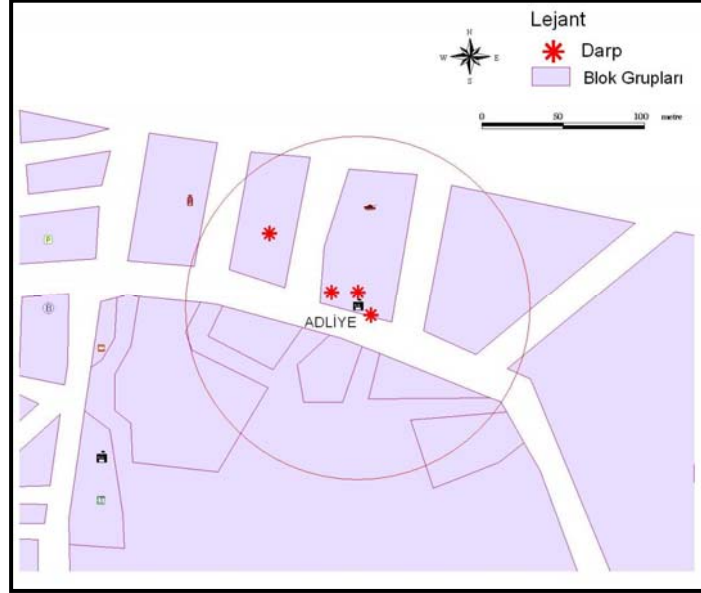
Darp olayları genelde hasımlar arasında çıkan kavgalardan kaynaklanmaktadır. Darp suçları çoğunlukla saat 12.00-18.00 arasında meydana gelmekte ve suça karışan şahısların hepsinin erkek olduğu görülmektedir.

Şekil 13: Beş Ocak Bölgesi'nde Darp Suçlarının Dağılışı

3.2.c. Diğer Suçlar

Bu tür suçların yanında çocuklar resmi daireden hırsızlık (1), ırza geçme (1) ve polise mukavemet (6) olmak üzere toplam 8 adet suç işlemiştir. Polise mukavemet ve hakaret suçlarının diğer suçların kümelendiği Çakmak Plaza önü, Mısır Çarşısı ve Kocavezir İş Hanı çevresinde yoğunlaştığı gözlenmektedir (Şekil 2). Şüphesiz ki bu sahada çeşitli suçların yaşanması ve buna bağlı olarak mevcut polis ekiplerinin de olaya müdahil olması ile zanlı çocukların polise darp, küfür ve hakaret ettikleri tespit edilmiştir.

Şekil 14: Adliye Merkezli 100 m Çapındaki Tampon Bölge İçerisinde Darp Suçlarının Dağılışı

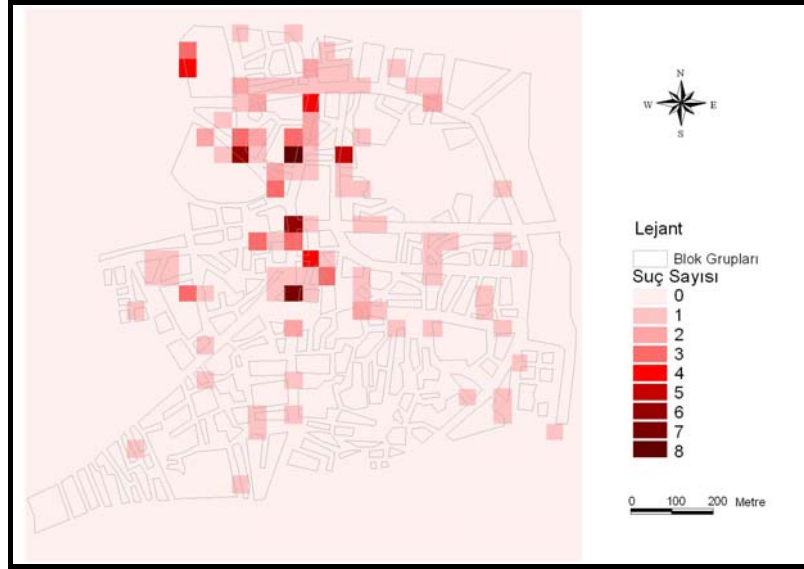
4. Sonuç

Yapılan analizler sonucu çalışma alanında yankesicilik ve evden hırsızlık başta olmak üzere işten hırsızlık, otopark hırsızlık, motosiklet hırsızlığı ve gasp-kapkaç gibi mala karşı diye tabir edilen ekonomik temelli suç türlerinin ön plana çıktığı görülmektedir. Bu durum şüphesiz bu sahanın şehrin merkezinde yer alan ticari işyerlerinin, resmi ve özel kurumların yoğunlaştığı bir bölge olmasıyla ilgilidir.

Aşağıdaki 50×50 m gridlere ayrılarak oluşturulmuş haritada suçların kümelenmediği yerler tespit edilerek sıcak noktalar belirlenmiştir (Şekil 15). Bu alanlar kriminal aktivitenin yoğun olduğu alanı ifade etmektedir. Haritada suç sayısı 8 ve daha fazla olan yerlerin Beş Ocak Meydanı, Saydam ve Obalar caddesinin kesiştiği saha, Çakmak Caddesi'nde Çakmak Plaza önü ve Küçük Saat dolmuş durağı çevresi olduğu görülmektedir. Suç sayısı 4 olan sahaların Çakmak Caddesi girişi, Final Dershanesi dolmuş durağı ve Çakmak Caddesi ile Beş Ocak Meydanı'nın kesiştiği saha olduğu dikkati çekmektedir. Merkezden uzaklaştıkça suçlarda azalma olduğu tespit edilmiştir. Örneğin Kocavezir İş Hanı, Mestan Hamamı vb. sahalarda suç sayısının 3 ve daha az olduğu görülmektedir.

Tespit edilen bu sıcak noktaların emniyet yetkilileri tarafından incelenerek suçları önlemeye ve suçluyu yakalamaya yönelik bazı tedbirler alınabilir. Örneğin Polis, suç ve risk bölgelerinde sivil ekipler kurarak bu sahaları sürekli kontrol altında tutmalıdır. Bu durum özellikle Beş Ocak Bölgesi'nde maaş günlerinde, miting ve gösteri zamanlarında resmi ekipler ile desteklenmelidir. Polis bölge esnafı ile işbirliği içerisine girmeli ve bu insanların kimlik bilgilerini gizli tutarak gerekli önleme tedbirleri

almalıdır. Bu çalışmanın sonuçları Coğrafi Bilgi Sistemleri ile oluşturulan suç haritalama ve suç analizlerinin suç önleme hizmetlerine sayısız katkılar sağlayacağını ortaya koymuştur.

Şekil 15: Beş Ocak Bölgesi'nde Suç Paterni

Kaynaklar

- Atasoy, S., 2001**, “Suç Önleme ve Denetlemede Coğrafi Bilgi Sistemlerinin Kullanımı: Suç Haritalama, Coğrafi Bilgi Sistemi Destekli Trafik Kaza Analizi”. Coğrafi Bilgi Sistemleri Bilişim Günleri, Fatih Üniversitesi, İstanbul.
- Bowers, K., 2001**, Mapping and Analysing Crime Data, CRC Pres, NewYork, USA.
- Demirci, S., Çoban, E., 2002**, Adli Birimlerin Uygulamaları İçinde Suç Analizi Kavramı, Polis dergisi, Sayı 30, Ankara.
- DİE, 2003**, Genel Nüfus Sayımı 2000, Nüfusun Sosyal ve Ekonomik Nitelikleri, Devlet İstatistik Enstitüsü Yayını, Yayın Numarası:2759, Ankara.
- Harries, D.K., 1999**, Mapping Crime: Principle and Practice, Crime Mapping Center, US. Department of Justice, USA.
- Karakaş, E., 2004**, “Elazığ Şehrinde Hırsızlık Suç Dağılışı ve Özellikleri”, Fırat Üni. Sos. Bil. Der., Cilt:14, Sayı:1, Sayfa:19-37, Elazığ.
- Karakaş, E., 2005**, “Uygulamalı Coğrafyada Suç Haritaları: Veri Kaynakları”, Fırat Üni. Sos. Bil. Der., Cilt:15, Sayı:1, Sayfa:57-69, Elazığ.
- Karabulut, M., 2005**, Otomatikleşmiş Coğrafya ve Coğrafi Bilgi Sistemleri, Ege CBS sempozyumu Bildiri Kitabı, s.139-155, Ege Üniversitesi, İzmir.
- LeBeau, J.L., 2001**, Mapping Our Hazardous Space for Police Work, Bowers, K. (Editor), Mapping and Analyzing Crime Data, s. 139-155, NewYork, USA..
- Polat, O., 2002**, “Çocuk Suçluluğu”, www.kriminoloji.com 07.07.2006.